

Uchwała Nr XI/60/07
Rady Miasta Grajewo
z dnia 30 lipca 2007r.

w sprawie przyjęcia Gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną dla
Miasta Grajewo.

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz.593, Nr 99, poz.1001, Nr 273, poz.2703, z 2005 r. Nr 179, poz.1487, Nr 64, poz.565, Nr 94, poz.788, Nr 179, poz.1487, Nr 164, poz.1366, Nr.180, poz.1493, Nr 94, poz.788, Nr 179, poz. 1487, z 2006 r. Nr 135, poz. 950, Nr 144 poz. 1043, Nr 186, poz. 1380, Nr 249, poz. 1831, Nr 251, poz. 1844, z 2007 r. Nr 35, poz. 219, Nr 36, poz. 226, Nr 48, poz. 320) w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r., Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny system profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną dla Miasta Grajewo, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

mgr Grzegorz Curyło

**Załącznik
do Uchwały Nr XI/60/07
Rady Miasta Grajewo
z dnia 30 lipca 2007 r.**

**GMINNY SYSTEM PROFILAKTYKI
I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
DLA MIASTA GRAJEWO**

I. Wstęp

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Wsparcie instytucjonalne winno być w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

Pomoc winna być realizowana przede wszystkim przez :

1. Wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.
2. Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo - wychowawczych.
3. Poprawę bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
4. Poprawę jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi.
5. Zapewnienie równego i sprawiedliwego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury Miasta.

II. Zasady ogólne systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

1. Podmiotowość rodziny, ochrona praw rodziny i dziecka.
2. Pierwszeństwo prawa dziecka do życia w zdrowej rodzinie.
3. Kompleksowość działań podmiotów publicznych i niepublicznych w działaniach na rzecz rodzin.
4. Pierwszeństwo dziecka do ochrony jego praw - zwłaszcza dziecka niepełnosprawnego oraz zagrożonego ubóstwem, deprawacją, degradacją i marginalizacją społeczną.
5. Edukacja jako podstawowy warunek rozwoju jednostkowego i zbiorowego - priorytet dla rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności każdego dziecka.
6. Profilaktyka przed interwencją w rozwiązywaniu problemów rodziny i młodego pokolenia.
7. Preferowanie /promocja/ rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą, opartych na subsydiarności, elastyczności, kompleksowości, efektywności, ciągłości i różnorodności form działania.
8. Wspieranie rodziny w realizacji jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych.

III. Globalne cele.

1. Poprawa jakości życia, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
2. Przeciwdziałanie stanom grożącym degradacją społeczną, bezradnością społeczną.
3. Kompensowanie deficytów zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci.
4. Promowanie zdrowego stylu życia.

5. Integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie wychowawcze dziecka oraz redukcja, likwidacja czynników dezorganizujących środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży.

6. Aktywizacja środowiska społecznego sprzyjającego wyzwaniu potencjału intelektualnego, twórczego, organizacyjnego i społecznego ludzi młodych.

7. Ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, deprawacją, wykołajaniem oraz przestępczością.

IV. Priorytety gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

1. Eliminowanie czynników sprzyjających wykluczeniu społecznemu rodzin.

2. Rozwój programów ochrony zdrowia dzieci i młodzieży.

3. Tworzenie infrastruktury instytucjonalno - organizacyjnej i finansowej wspomagającej programy integracji międzypokoleniowej, włączenie w życie społeczności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ludzi młodych z deficytami edukacyjno-wychowawczymi i nieprzystosowanych społecznie.

4. Tworzenie zintegrowanych programów służących przeciwdziałaniu przemocy, deprawacji, wykołajaniu i przestępczości młodego pokolenia.

V. Domena gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

1. Funkcjonowanie rodziny.

Cel operacyjny - wzmacnianie potencjału rozwojowego rodziny.

Zadania:

1) opracowanie raportu na temat warunków życia rodzin oraz dzieci i młodzieży;

2) inicjowanie programów służących rozwojowi młodego pokolenia i rodziny, wzmocnieniu czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego;

3) rozbudowa zaplecza usługowego wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań;

4) rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej, terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozumieniu i rozwiązywaniu problemów społecznych;

5) konsolidacja podmiotów działających w społeczności lokalnej na rzecz rozwoju i funkcjonowania rodziny oraz młodego pokolenia.

Cel operacyjny – wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo – wychowawczych.

Zadania :

1) organizowanie na terenie placówek oświatowych zajęć informacyjno-warsztatowych rozbudowujących wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży;

2) włączenie rodziców w proces dydaktyczno - wychowawczy dzieci;

3) rozwijanie form opieki krótkoterminowej nad dziećmi;

4) rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej;

5) budowanie systemu wsparcia i edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą;

6) budowanie poradnictwa i edukacji dla rodziców, mających na celu rozpoznawanie zagrożeń i uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

Realizatorzy: samorząd gminny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki wsparcia dziennego - Świetlica Socjoterapeutyczna, Klub "Zdrowie i Trzeźwość", placówki oświatowe, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi, Dom Dziennego Pobytu - Klub Seniora.

2. Położenie materialne rodziny.

Cel operacyjny poprawa standardu i jakości życia rodzin umożliwiające realizowanie funkcji i zadań służących rozwojowi oraz osiągnięciu samodzielności, zaradności, niezależności i odpowiedzialności jej członków.

Zadania:

1) diagnoza i monitoring warunków i jakości życia rodziny;

- 2) rozbudowa zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego (wsparcie dla rodzin z osobą długotrwale bezrobotną);
- 3) rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami lub mieszkającymi z osobami starszymi.

Cel operacyjny - wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.

Zadania:

- 1) dostarczenie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole, wyposażenia w podręczniki i przybory szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych.

3. Edukacja.

Cel operacyjny - wzbogacenie standardowej oferty dydaktycznej.

Zadania:

- 1) włączanie w proces dydaktyczny programów poszerzających świadomość młodego pokolenia o problemy osób starszych i ludzi niepełnosprawnych oraz zagrożenia cywilizacyjne i zachowania prowadzące do utraty bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i socjalnego;
- 2) wspieranie zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia;
- 3) kształtowanie wizerunku szkoły, jako placówki integrującej wiedzę z różnych dziedzin; służącej wszechstronnemu rozwojowi indywidualnemu, uczącej krytycyzmu oraz angażującej i przygotowującej uczniów do rozwiązywania problemów jednostki, rodziny i społeczności.

Cel operacyjny - promocja i wspieranie uczniów uzdolnionych.

Zadania:

- 1) wypracowanie procedury efektywnej selekcji, wyróżniania, nagradzania i monitoringu rozwoju młodzieży uzdolnionej.

4. Wychowanie.

Cel operacyjny - wsparcie systemu norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania.

Zadania:

- 1) wzbogacenie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży;
- 2) wyłanianie liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego;
- 3) wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwianiu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego;
- 4) realizowanie programów informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulację medialną, grupową, ekonomiczną, sposobach prewencji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Cel operacyjny - kompensacja deficytów wychowawczych.

Zadania:

- 1) oferowanie warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu komunikacji międzyludzkiej, rozwiązywania problemów, radzenia sobie ze stresem;
- 2) tworzenie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych;
- 3) wspieranie placówki wsparcia dziennego;
- 4) wspieranie grup samopomocowych i organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

Cel operacyjny - ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem.

Zadania:

- 1) wprowadzenie do gimnazjalnych programów wychowawczych zajęć profilaktyczno - edukacyjno - wychowawczych z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień;
- 2) inicjowanie programów prowadzących do redukcji czynników psychoemocjonalnych, socjoekonomicznych, sprzyjających marginalizacji młodzieży społecznie nieprzystosowanej;
- 3) powołanie zespołu interdyscyplinarnego.

5. Sport, rekreacja i wypoczynek.

Cel operacyjny - rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej młodego pokolenia oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo - rekreacyjnych.

Zadania:

- 1) współpraca z klubami sportowymi;
- 2) wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży;
- 3) wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej, turystycznej ;
- 4) wspieranie stałych zajęć rekreacyjnych i sportowo-rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
- 5) wykorzystanie bazy sportowej na cele rekreacyjne oraz aktywność ruchową dzieci i młodzieży;
- 6) wspieranie różnych form turystyki krajowej.

Cel operacyjny - promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.

Zadania:

- 1) realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i biernym formom spędzania czasu wolnego;
- 2) poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych;
- 3) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym.

6. Zdrowie i sprawność.

Cel operacyjny – kompensowanie deficytów zdrowotnych oraz świadczeń i usług z zakresu promocji zdrowia i zadań ze sfery zdrowia publicznego (poza pakietem ubezpieczenia zdrowotnego).

Zadania:

- 1) wspieranie cyklicznych badań stanu zdrowia i sprawności młodego pokolenia;
- 2) realizacja ochrony zdrowia z zakresu zdrowia publicznego (higiena, szczepienia ochronne, itp.);
- 3) realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w szkole - wady postawy, wzroku, uzależnień i prawidłowego żywienia;
- 4) realizacja programów propagujących zasady bezpiecznego zachowania na drodze, ulicy, w domu, w czasie zabawy, na wakacjach, w kontaktach z innymi ludźmi.

Cel operacyjny - uzupełnienie opieki zdrowotnej nad dzieckiem niepełnosprawnym.

Zadania:

- 1) prowadzenie cyklicznych pomiarów zasięgu i rodzajów niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży oraz badań dostępności świadczeń i usług rehabilitacyjnych, kondycji socjalno-zdrowotnej i potrzeb niepełnosprawnej części populacji dziecięco - młodzieżowej;
- 2) opracowanie gminnej bazy danych dzieci niepełnosprawnych;
- 3) organizowanie placówki wsparcia dziennego dla dzieci niepełnosprawnych;
- 4) wspieranie programów rehabilitacyjnych przygotowujących młodzież niepełnosprawną do samodzielnego i niezależnego życia;

- 5) prowadzenie szkoleń dla rodziców na temat opieki, pielęgnacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
- 6) wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi;
- 7) wspieranie grup samopomocowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi;
- 8) wspieranie programów sprzyjających tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, umożliwiających przystosowanie dzieci zdrowych do codziennego funkcjonowania z niepełnosprawnością rówieśnika.

7. Bezpieczeństwo.

Cel operacyjny - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności siebie dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 1) wspieranie programów ilustrujących zagrożenia współczesności i sposoby prewencji i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczących odporności na manipulację medialną, grupową, ekonomiczną;
- 2) promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych z policją.

Cel operacyjny - profilaktyka i zmniejszenie rozmiarów uzależnień.

Zadania:

- 1) promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci i młodzieży (nikotyna, alkohol, narkotyki);
- 2) cykliczne szkolenia dla nauczycieli związane z uzależnieniami;
- 3) kontrola zakazu sprzedaży papierosów, alkoholu dzieciom i młodzieży;
- 4) ochrona dzieci przed uzależnieniami w rodzinie.

Cel operacyjny - przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci i młodzieży.

Zadania:

- 1) diagnoza skali zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży;
- 2) rozwijanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym;
- 3) promocja działalności programu NIEBIESKA LINIA oraz uruchomienie telefonu zaufania.

Cel operacyjny - profilaktyka przestępczości dziecięcej i młodzieżowej.

Zadania:

- 1) szkolenie nauczycieli, wychowawców w kwestiach związanych z diagnozowaniem, wczesnym rozpoznaniem dewiacji i patologii wśród dzieci i młodzieży oraz sposobami zapobiegania i pomocy;
- 2) tworzenie programów integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży.